

Úpadek, hrozící úpadek a mezera krytí

Abstrakt

V předkládané diplomové práci se zabývám stěžejními instituty insolvenčního práva, kterými jsou úpadek a hrozící úpadek. Formy nebo důvody úpadku jsou dva a sice platební neschopnost anebo předlužení.

Hrozící úpadek jsem se pokusil vyložit na základě stručného zákonného ustanovení za pomoci mnou používané literatury. V práci akcentuji snahu zákonodárce ohledně nově přijímané legislativy ve prospěch aktivních a poctivých potenciálních dlužníků. Uvedl jsem nově přijatou normu zákona o preventivní restrukturalizaci.

Výše uvedené formy úpadku mohou být zjišťovány testy úpadku. V případě platební neschopnosti jde o test likvidity a v případě předlužení o test bilanční. Platební neschopnost a předlužení mají společnou podmínku v podobě minimálně dvou známých věřitelů dlužníka. V ostatních aspektech se liší v osobách, kdy předlužení je zjišťováno pouze u podnikatele. Další odlišnost je v rozdílném zahrnování závazků splatných či nesplatných při zjišťování úpadku.

V práci uvádím způsoby řešení úpadku, které jsou buď likvidační nebo sanační. Prvně jmenovaný způsob je představovaná konkurzem, a sanační způsoby jsou reorganizace a oddlužení. V práci jsem tyto způsoby dále konkretizoval, zejména s ohledem na druh osoby dlužníka, tedy zda se jedná o osobu fyzickou či právnickou, podnikatele nebo nepodnikatele, ale také s ohledem na „velikost“ dlužníka, to pouze v případě podnikatele.

Mezera krytí, která je též tématem práce je v zařazena v části zabývající způsoby řešení úpadku. Způsoby jsou sice taxativně v zákoně vymezeny, ale použití tohoto relativně nového institutu může předejít využití některého z nich v dalších částech insolvenčního řízení. V práci se mezerou krytí zabývám zejména prostřednictvím prováděcího předpisu vydaného k tomuto institutu.

Praktickou část práce tvoří kazuistika, kde na pěti případech demonstruji konkrétní průběh insolvenčních řízení. Jedná se o úpadek finanční instituce a dvou obchodních společností, z nichž jedna již prochází konkurzem a druhá v době uzavírání této práce je před rozhodnutím o způsobu řešení jejího úpadku. Řešení úpadku dvou fyzických osob oddlužením představuje zatím úspěšné schválení oddlužení se zpeněžením majetkové podstaty s plněním splátkového kalendáře a v druhém případě fyzická osoba v době uzavření této práce čekala na schválení již povoleného oddlužení.

Zvolenými metodami zpracování pro teoretickou část práce je interdisciplinarita, deduktivní přístup, syntéza a komparace. Pro část praktickou jsem zvolil metodu analýzy.

Použité metody v teoretické části práce umožňují vyhledávání informací o určité problematice na základě zadaného rešeršního dotazu pro práci s odbornou literaturou. Analýza mi umožnila rozbor konkrétních dokumentů ve veřejně přístupných rejstřících, studium poskytnutých rozhovorů a komentářů k tématu a konkrétní literatury.

Výsledkem práce je konstatování, že insolvenční právo je dynamicky se rozvíjející obor na pomezí práva a ekonomie. Dalším zajímavým prvkem je pestrost jeho účastníků (dlužníků), od drobného spotřebitele se závazky v řádu maximálně nižších stovek tisíc Kč a na druhé straně například obchodní společnost vybavená sofistikovaným právním aparátem se závazky vyšších desítek miliard Kč. V takto odborně rozsáhlém rozpětí jednotlivých případů pracují soudci v insolvenční agendě.

Klíčová slova: úpadek, dlužník, věřitel